

Listy obce Pohorří

Občasný zpravodaj informující o životě a dění v obci

číslo 3/06

září 2006

Úvodník

Vítáme Vás na stránkách dalšího čísla našich Listů. Je tomu již rok, co se Vám tento občasný zpravodaj představil poprvé. Od příště budou mít Listy mírně poupravenou novou grafickou podobu. Doufáme, že jste byli s tou dosavadní spokojeni, a že náš zpravodaj přispívá k šíření kulturního i společenského a informačního dění především tady v obci a Vám, občanům a čtenářům. Na viděnou u dalšího čísla našich Listů obce Pohorří...

Slovo starosty...

Vážení občané,

mnozí z Vás si jistě rádi vzpomenou na krásné zážitky strávené na dovolené. Čas však je neúprosný, a tak se musíme rychle vrátit do reality a pokračovat ve své každodenní činnosti.

Co nás čeká? Před námi jsou další volby. Tentokrát do zastupitelstva Obce Pohorří. Určitě nebudou tak dramatické, jako volby do dolní sněmovny Parlamentu České republiky. Věřím tomu, že půjdete k volbám a svým hlasem podpoříte činnost nového týmu zastupitelů, kteří budou další čtyři roky řídit rozvoj naší obce.

Zdeněk Kraška, starosta

VOLBY 2006

Vážení čtenáři,

je těsně před komunálními volbami a vy budete rozhodovat, koho zvolíte na další 4 roky, aby se staral o rozvoj obce. Byl jsem pověřen sestavením kandidátky za stranu nezávislých. Tudíž Vám předkládám jména zastupitelů, kteří by mohli v dalším období obec vést. Na kandidátce jsou tři nová jména, která nahradí odcházející členy bývalého zastupitelstva. Věřte, že nebylo snadné tyto tři místa obsadit. V naší obci totiž není o práci v zastupitelstvu obce žádný zájem. Snad to svědčí o tom, že hospodaření Obce Pohorří je vyrovnané a zastoupení všech obyvatel přijatelné pro občany. Myslím si, že stranickost na malých obcích spíše škodí. Na obci se snaží vycházet návrhům, které jsou realizovatelné a rozvíjejí obce. Je na vás, abyste posoudili, zda-li se tato práce podařila.

Když se vrátím do roku 1998, tak mohu konstatovat, že za osm let všichni, kdo měli chuť a čas pracovat v zastupitelstvu obce, se do tohoto voleného orgánu dostali. Pokud někdo má o tuto práci zájem, tak se mohl přijít domluvit na Obecní úřad, nebo si podat vlastní registraci do voleb. Nikdo takový se však nenašel a mě trochu mrzelo, když vytipovaní kandidáti věc odmítli s tím, že „není čas.“ Chod obce však musí být zabezpečen a proto se ještě jednou

omlouvám těm, kteří budou říkat, že k volbám je zbytečné chodit, protože není z koho volit. Bohužel to ale jinak nešlo.

Všechny ostatní zvu k volbám, aby nové zastupitelstvo mělo oporu v tom, že za ním stojí občané obce a tím by se usnadnilo jejich rozhodnutí. Chtěl bych také poděkovat odstupujícím členům obecního zastupitelstva jmenovitě p. Juráskové, p. Černému a p. Fialovi za dosavadní práci.

Předkládám Vám i částečné hospodaření Obce Pohoří za uplynulé 4 roky, abyste si mohli udělat obrázek, jak se hospodaří s velmi malými prostředky za celé čtyřleté období a co se kolem nás změnilo. V dalším období chceme hlavně vybudovat nové parcely pro výstavbu nových domků, které nám tady schází.

Zdeněk Kraška

Stručná zpráva o hospodaření Obce Pohoří v letech 2003 až 2006

Rok 2003

Obec Pohoří přijala dotace v celkové výši Kč 332 385,-

V tom zastoupeno: - zateplení ZŠ – Kč 179 000,-

- obnova porostů – Kč 64 520,-

- výkon státní správy - Kč 7 330,-

- školství - Kč 61 470,-

Rozvoj obce dle uvolněných peněžních prostředků z rozpočtu Obce Pohoří:

lesní hospodářství	Kč	169 677,-
pohostinství, obchod	Kč	232 215,-
mateřská škola	Kč	277 600,-
základní škola	Kč	349 000,-
kultura, PKS	Kč	99 655,-
dary obyvatelstvu	Kč	34 338,-
tělovýchovná činnost	Kč	23 852,-
bytové hospodářství	Kč	551 459,-
veřejné osvětlení	Kč	77 363,-
pohřebnictví	Kč	3 574,-
plynofikace	Kč	3 290 500,-
údržba zařízení v majetku obce	Kč	782 115,-
sběr a svoz komun. odpadů	Kč	176 473,-
péče o vzhled obce a zeleň	Kč	206 007,-
SDH - požární ochrana	Kč	65 804,-

Rok 2004

Obec Pohorí přijala dotace v celkové výši Kč 297 838,-,-

V tom zastoupeno: - úpravy místního hřbitova – Kč 128 000,-

- autobusová čekárna – Kč 50 000,-

- výkon státní správy - Kč 7 950,-

- školství - Kč 84 120,-

Rozvoj obce dle uvolněných peněžních prostředků z rozpočtu Obce Pohorí:

pohostinství, obchod	Kč	15 274,-
silnice	Kč	410 357,-
provoz siln.dopravy	Kč	106 980,-
mateřská škola	Kč	273 600,-
základní škola	Kč	201 798,-
kultura, PKS	Kč	57 094,-
dary obyvatelstvu	Kč	66 008,-
tělovýchovná činnost	Kč	324 601,-
bytové hospodářství	Kč	183 072,-
veřejné osvětlení	Kč	68 561,-
pohřebnictví	Kč	331 499,-
plynofikace	Kč	370 940,-
údržba zařízení v majetku obce	Kč	468 364,-
sběr a svoz komun. odpadů	Kč	144 356,-
péče o vzhled obce a zeleň	Kč	44 615,-
SDH - požární ochrana	Kč	96 120,-

Rok 2005

Obec Pohorí přijala dotace v celkové výši Kč 190 230,-,-

V tom zastoupeno: - výstavba chodníků – Kč 97 000,-

- výkon státní správy - Kč 8 370,-

- školství - Kč 83 860,-

Rozvoj obce dle uvolněných peněžních prostředků z rozpočtu Obce Pohorí:

pohostinství, obchod	Kč	200 011,-
pozemní komunikace (výstavba chodníků)	Kč	498 655,-
mateřská škola	Kč	290 000,-
základní škola	Kč	300 000,-
kultura, PKS	Kč	91 046,-

dary obyvatelstvu	Kč	80 100,-
tělovýchovná činnost	Kč	392 845,-
bytové hospodářství	Kč	64 536,-
veřejné osvětlení	Kč	48 201,-
pohřebnictví	Kč	1 611,-
údržba zařízení v majetku obce	Kč	765 028,-
sběr a svoz komun. odpadů	Kč	47 666,-
péče o vzhled obce a zeleň	Kč	60 206,-
SDH - požární ochrana	Kč	19 781,-

Rok 2006

V roce 2006 je plánováno čerpání dotací ve výši cca Kč 280 000,- na údržbu místních komunikací.

Zdeněk Kraška, starosta obce

Zastupitelstvo

25. usnesení ze zasedání obecního zastupitelstva v Pohoří dne 13.04.2006

Obecní zastupitelstvo v Pohoří:

a) schvaluje

1. 25/2 Závěrečný účet Obce Pohoří za rok 2005 a zprávu o přezkoumání hospodaření obce za rok 2005 vypracovanou kontrolory Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.

Celoroční hospodaření obce bylo schváleno bez výhrad.

2. 25/3 Úpravy rozpočtu provedené ve formě rozpočtových opatření č. 1 až č. 3 za období 3/2006.

3. 25/4 Nákup nebo převod parcely č. 900/1.

4. 25/5 Převod nebo nákup parcely č. 2/6 na LV 10001 pro Obec Pohoří.

5. 25/6 Starostu obce pana Zdeňka Kraška jako delegáta na valnou hromadu společnosti Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s., která se bude konat dne 7.6.2006 v sídle Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.

6. 25/7 1) Záměr prodeje pozemků č. 528, 529/1 a 529/2 u čp. 77 a 79 dle předložených variant.

5) Záměr nabídky prodeje částí parcel nebo celků těchto parcel: č. 310, č. 31/4, č. 145, č. 447, č. 138. Cena pozemků je stanovena ve výši Kč 35,-/1m².

6) Záměr prodeje pozemku č. parc. 247 o výměře 75 m² za cenu Kč 35,-/1m².

b) bere na vědomí

7. 25/7 2) Smlouvu o partnerství s firmou VOR spol. s r.o. uzavřenou dne 24.2.2006.

Toto usnesení bylo přijato všemi 10 přítomnými členy obecního zastupitelstva.

26. usnesení ze zasedání obecního zastupitelstva v Pohoří dne 13.07.2006

Obecní zastupitelstvo v Pohoří:

a) schvaluje

1. 26/2 Změnu č. 2 ÚPSÚ Pohoří.

2. 26/3 Žádost o vykonávání funkce pořizovatele Změny č. ÚPSÚ Pohoří u odboru výstavby Městského úřadu Dobruška.

3. 26/5 Podporu Návrhu skupiny senátorů na zrušení části ustanovení § 4 odst. 2 a Přílohy č. 2 zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů (zákon o rozpočtovém určení daní).

Toto usnesení bylo přijato všemi 8 přítomnými členy obecního zastupitelstva.

Udalo se v obci

Škola na venkově pěstuje především sounáležitost

Do první třídy Základní školy v Pohoří u Dobrušky nastoupilo 4. září stejně jako v loňském roce šest nových žáčků. Jejich prvním nasmělým krokům přálo již od rána slunko, a tak se jim do školy na návsi kráčelo snad příjemněji. „Celkem máme letos 37 žáků. To znamená o dva více než vloni,“ říká ředitelka školy Eva Bělohávková. Školu a její především pro děti vhodné uspořádání je na vesnici těžké udržet. Základní školu v Pohoří navštěvují žáci prvního až pátého ročníku. Eva

Bělohávková dodává: „Držíme tři třídy a budeme držet dokud to půjde. Samostatná je vždy ta, kde je nejvíce dětí, letos je to čtvrtá třída.“

Nové žáky ve školních lavicích, které ještě v pondělí doprovázeli rodiče, uvítali jejich nynější spolužáci pásmem básní. Představil se jim učitelský sbor, který tvoří čtyři učitelky. V první den letošního školního roku přijela do Pohoří povzbudit místní žáky i senátorka a Václava Domšová. Tu provedl školou starosta obce Zdeněk Kraška. Senátorka o problémech obcí udržet školy na venkově míní: „Je to boj pro zastupitelstva a pro starosty. Každý starosta ale ví, že tu školu potřebuje. Nejen proto, že pro malé děti jsou dojezd do města a nové prostředí složité, ale i proto, že škola ve vesnici pěstuje sounáležitost s obcí a děti tam mají své přátele.“ V odchodu dětí hned v útlém věku do měst pak vidí senátorka i pozdější následky pro obec v podobě vylidňování: „Horší je, když hned mladí utečou do města, a pak už se nechtějí vracet.“

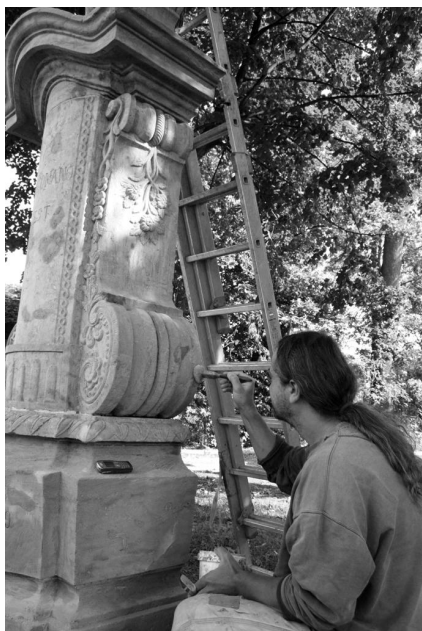
Obec Pohoří má v současné době přes šest set obyvatel. Do zdejší základní školy chodí v tomto roce třicet sedm dětí. Školní budova přivítala letos žáky již po sto dvacáté osmé. Založena byla totiž v roce 1878. V roce 1841 navštěvovalo ještě starou dvojtřídní školu sto šestnáct žáků. V roce 1921 měla podorlická obec Pohoří osm set sedmnáct obyvatel a školu navštěvovalo celkem devětašedesát dětí. Postupně se od dob první republiky snižoval jak počet obyvatel, tak i počet žáků.

Je pamatováno na drobné pamětihodnosti

I na skromné památkové bohatství může být prostá podhorská obec pyšná. Přesvědčit se o tom lze u nás v Pohoří u Dobrušky. Není tomu dlouho, co se zde opravil díky dobrovolným darům kostel. Letos dojde k restauracím dva místní křížky. Oba se nacházejí ve vlastnictví Obce a Královéhradecký kraj na jejich rekonstrukce přispěl formou dotace padesáti tisíci korunami. Jednou z památek, které ve vsi již potřebují nezbytnou opravu je krucifix naproti místnímu obchodu. Podrobnější informace má starosta obce Zdeněk Kraška: „Dojde na celkovou rekonstrukci, která spočívá v konzervaci, doplnění inertním materiálem a zafixování. To vše od základů až po vrch.“ Tento pískovcový kříž je dva a půl sáhu vysoký, měří tedy zhruba 4,4 metry. Je nejstarší drobnou sakrální památkou v obci. Kříž byl vyzdvižen v roce 1834 na místě dřevěného kříže a byl

obnovován v letech 1874 a 1899. Socha ukřižovaného Krista, jehož tvář je znetvořena vlivy počasí, by nemusela zapřít doznívající vliv vesnického baroka, jde však již o klasicismus. V současné době je památka poškozena ještě ve spodní části podstavce, kde vzadu stejně jako na ramenech kříže zvětrává a následně opadává kámen. „Musíme se snažit tyto křížky opravit, protože tohle jsou u nás asi největší historické památky,“ dodává Zdeněk Krafka.

Dalším křížek, který se bude opravovat stojí v místní části Puličkách. Jde o nenápadnou prostou venkovskou památku v roce 1906 nákladem jedné z tehdejších občanek.

V katastru obce se nachází šest drobných sakrálních pamětihodností. Například kříž na hřbitově, zhotovený v duchu neogotiky v roce 1880 při založení hřbitova, se podařilo opravit před dvěma roky. Nyní však hrozí zřícením sousoší Kalvárie u zdejšího kostela. Památka postavená v roce 1909 nákladem manželů Mynaříkových se nachází velmi špatném stavu. Kříž je čepován na síru, která roztrhla kámen, na kterém zbytek památky visí. Hrozí

tak, že může spadnout. Aby se předešlo destrukci vezme si kříž k sobě do dílny kameník, který jej později opraví novými metodami, které limitují, aby se něco podobného již znovu stalo.

Z naší základní školy

Prázdniny skončily...

Prázdniny skončily, a i když venku je stále krásně a teplo, na dveře již klepe podzim. Nám, kteří jsme svázáni se školou, začala opět každodenní práce. Tím myslím nejen na pedagogy, ale samozřejmě hlavně na žáky, kteří dorazili po prázdninách odpočatí a plní energie, kterou teď musíme všemi silami usměřňovat do těch správných mezí.

Školní rok jsme slavnostně zahájili v pondělí 4.září. Přivítali jsme 6 nových žáčků – prvňáčků s jejich rodiči. Po krátkém recitačním pásmu popřáli žákům mnoho úspěchů v novém školním roce ředitelka MŠ paní Eliška Žďárková a pan starosta Zdeněk Krafka. Přivítali jsme i naši „staronovou“ kolegyni – po mateřské dovolené se k nám vrátila paní Ivana Moravcová, vychovatelka ŠD. Slečna Bašková, která ji po dobu nepřítomnosti zastupovala , bude dále vést taneční kroužek Pohořáček, i když již není naší pracovnící.

Budova přivítala žáky nově vymalovanými stěnami ve všech prostorech a novým nábytkem v obou velkých třídách. Celá byla krásně vyzdobená a i ona se na nás již těšila.

Celkem má naše škola v letošním roce 37 žáků, to je o 2 žáky více než loni. Do 6.ročníku v Dobrušce nám odešli 4 žáci - jeden do ZŠ Pulická, dvě žákyně do ZŠ Fr. Kupky a jedna žákyně byla přijata po zdárně vykonaných přijímacích zkouškách ke studiu na víceletém gymnáziu.

I letos nás čeká mnoho náročných úkolů. Již od září došlo ke změně učebního plánu Základní škola, podle kterého vyučujeme. Změna se týká povinného zavedení anglického jazyka od 3.ročníku v rozsahu 3 hodin týdně. Žákům 4.a 5.ročníku přibyla v anglickém jazyku jedna vyučovací hodina, učí se tedy angličtinu 4 hodiny týdně. Další změny nás čekají – během tohoto roku musíme dokončit práci na našem vlastním Školním vzdělávacím programu, který vstoupí v platnost od příštího září.

Ale přesto nezapomínáme na společné akce s našimi žáky, které přispějí k tomu, abychom se lépe poznali a bylo nám spolu dobře. Takovou první akcí bude podzimní výlet do

Orlických hor, který se uskuteční 27. září a jehož cílem bude dobýt Velkou Deštnou. Už se těšíme.

Eva Bělohlávková, ředitelka ZŠ

Z naší mateřské školy

Léto – doba prázdnin, výletů a cestování - uteklo jako voda. Šesti nejstarším dětem přineslo velkou změnu v jejich životě – stávají se z nich „školáci“. Snad se vyplní jejich očekávání a budou spokojenými prvňáčky. Ještě než se rozloučili se svými kamarády, vyjeli jsme si společně 16.6. na výlet do ZOO ve Dvoře Králové nad Labem. Už několik let organizujeme výlet společně s MŠ Rohenice, abychom naplnili autobus.

V průběhu prázdnin jsme se snažili vylepšit prostředí mateřské školy. Byla vymalována celá budova a zakoupen koberec do herny. I na zahradě přibyla nová dřevěná prolézačka, která nahradila starou obloukovou. Chtěla bych poděkovat panu M. Matyášovi, který nám zajistil prostřednictvím pana Železného opravu šlapacích aut, koloběžek a tříkolek. V modernizaci školní zahrady chceme pokračovat i v letošním školním roce. Houpačka ani skluzavka již nevyhovují. Z dotazníku, který nám rodiče v červnu vyplnili, jsme zjistili, že by přivítali stojan na kola pro děti, zahradní domeček a částečné zastínění pískoviště.

K zápisu pro školní rok 2006-07 se dostavilo 10 dětí, a to je předpokladem pro dobrou naplněnost zařízení. K dnešnímu dni je tedy zapsáno 27 dětí a jeden chlapec nastoupí na jaře. Po dlouhé době máme stejný počet dívek a chlapců, z toho pouze 5 dětí nejstarších. Kolektivu převládají mladší děti, což bude vyžadovat náročnější práci od pedagogů. Pro lepší adaptaci na nové prostředí mají rodiče možnost zůstat s dítětem v mateřské škole neomezenou dobu.

Podzimní příroda nám přináší mnoho možností k pozorování, poznávání a sběru přírodnin. Ty pak využíváme k výrobě korálků, ovocnáčků, strašidýlek, zvířátek ... Oblíbené je pouštění draka, které jsme již vyzkoušeli na strništi za hřbitovem. Čeká nás mnoho společných akcí a zážitků. Ta první bude hned 26.9., kdy pojedeme na výchovného představení „Vosa jede“ – do Nového Města n. Metují.

Přejeme si tedy krásný slunečný podzim, plný nádherných barev.

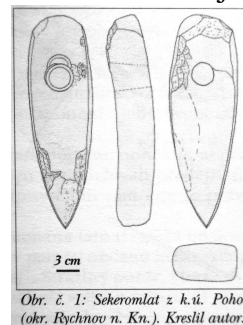
Eliška Žďárková, ředitelka MŠ

Ojedinělý neolitický nález z Rychnovska

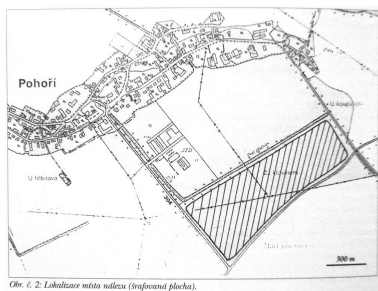
autor: David Vích

Při psaní diplomové práce o pravěkém osídlení na horní toku řeky Loučné (Vích 1999) na tehdejší Vysoké škole pedagogické v Hradci Králové (dnes Univerzity Hradec Králové) se k autorovi tohoto příspěvku dostal i ojedinělý nález z k. ú. Pohoří, okr. Rychnov nad Kněžnou. Artefakt pocházel z území ležícího mimo rámec diplomové práce. Protože však jde o nález odborné veřejnosti zcela neznámý a pro pravěké dějiny regionu důležitý, stalo se jeho zveřejnění předmětem tohoto příspěvku.

Sekeromlat byl nalezen panem Václavem Uhlířem, Běstvin 19, někdy v letech 1996 – 1997 při polních pracích na poli jihovýchodně od budov ZD v Pohoří, v poloze podle základní mapy 1:10 000 nazývané „Za kravínem“ (obr. 2), v nadmořské výšce okolo 270 m n. m. Protože byl zachycený v branách při vlácení používaných, není v rámci pole přesnější lokalizace místa nálezu možná. Plochu, ze které artefakt pochází, vymezují na ZM 1: 10 000 listu 14-11-12 koordináty (311:000), (312 004), (381:046), (396:029), (360:000), 14-11-17 (311:380), (360:380), (334:353). Rád bych zde poděkoval panu Václavu Uhlířovi, Běstvin 19, za poskytnutí nálezu

ke zveřejnění a panu Františku Uhlířovi, Cerekvice nad Loučnou 55, za jeho zprostředkování. Sekeromlat zůstává prozatím uložen u nálezce.

Jedná se o masivní artefakt s provrtem v tylní části nástroje a korytovitým příčným průřezem. Předmět nese v břitové části hřbetní a v tylové části bazální strany stopy poškození. Jeho celkové rozměry činí 285 x 85 x 54 mm, průměr provrtá dosahuje 30 a 38 mm. Zhotoven byl z šedozelené břidlice, suroviny u tohoto typu nástrojů obvyklé (přesné určení suroviny by přinesl až specializovaný geologický posudek). Nástroj poskytuje navíc zajímavý detail o své výrobě, kdy je na něm dobře patrný začátek staršího pokusu o vrtání dutým vrtákem, tento pokus však byl záhy z neznámých důvodů přerušen a nahrazen kónickým provrtem nynějším (obr. 1).

Poměrně přesné chronologické určení pojednávaného předmětu umožňují podobné artefakty nalézané v depotech broušené industrie, jak je známe v českém prostředí z Čistěvsí, Malé Černoce (Vencl 1975, 5, 33-34) a z Měšna (Lička 1981) datované do kultury s vypíchanou keramikou.

Tento artefakt není z Pohoří a jeho okolí prvním pravěkým nálezem. Přímo na k. ú. Pohoří našel J. Boček při povrchovém sběru mladopaleolitickou štípanou industrii a slezkoplatěnickou keramiku (Kalferst – Sigl – Vokolek 1987, 17, položka 100). Z nedalekých Pulic pak pocházejí vedle obdobně získaných nálezů kultury lužické a doby římské též artefakty neolitických kultur s lineární a s vypíchanou keramikou (Kalferst – Sigl – Vokolek 1987, 17 – 18, položky 105 – 110; Kalferst – Sigl – Vokolek 1989, 16, položky 113 – 114). Pravěké nálezy kultury lužické, slezkoplatěnické a z období laténu pak pocházejí i z nedalekých Bohuslavic (Kalferst – Sigl – Vokolek 1986, 7, položka 7; Kalferst – Sigl – Vokolek 1987, 4, položka 3; Kalferst – Sigl – Vokolek 1989, 5, položky 21 - 22; Kalferst – Sigl – Vokolek 1991/92, 8, položky 10-13) včetně bronzového náramku (Vokolek 1987, 18).

Literatura:

- Kalferst, J. – Sigl, J. – Vokolek, V. 1987: Přírůstky archeologické sbírky KMVČ 1986, Zpravodaj Krajského muzea Východních Čech v Hradci Králové XIV, 3-25.
- Kalferst, J. – Sigl, J. – Vokolek, V. 1989: Archeologické nálezy získané v letech 1987 - 1988, Zpravodaj Krajského muzea Východních Čech v Hradci Králové XVI, 3-19.
- Kalferst, J. – Sigl, J. – Vokolek, V. 1991/92: Archeologické přírůstky Muzeu východních Čech v Hradci Králové v letech 1990 a 1991, Zpravodaj Krajského muzea Východních Čech v Hradci Králové 18, 7-29.
- Lička, M. 1981: Hromadný nález neolitické broušené industrie z Měšna, okr. Mělník, Archeologické rozhledy XXXIII, 607-620.
- Sigl, J. – Vokolek, V. 1986: Archeologické nálezy v roce 1985, Zpravodaj Krajského muzea Východních Čech v Hradci Králové XIII, 5-23.
- Vencl, S. 1975: Hromadné nálezy neolitické broušené industrie z Čech, Památky archeologické LXVI/1, 12-73.
- Vích, D. 1999: Pravěké osídlení na horním toku řeky Loučné, nepublikovaný rkp. diplomové práce na Vysoké škole pedagogické v Hradci Králové, opravená verze uložena v Muzeu východních Čech v Hradci Králové.
- Vokolek, V. 1987: Bohuslavice, Výzkumy v Čechách 1984 – 1985, 18.

Poznámka:

Autor Mgr. David Vích je pracovníkem Regionálního muzea Vysoké Mýto.

Příspěvek byl poprvé původně publikován ve sborníku Orlické hory a Podorlicko, Sborník vlastivědných prací, Muzeum a galerie Orlických hor, Rychnov nad Kněžnou, 2005, svazek 13, str. 289-290.